

Sygn. akt III RC 984/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący Sędzia Kinga Miotk-Załużska

Protokolant st. sekr. sądowy Grażyna Łukasiak

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa:

M. G. (1)

przeciwko:

mał. J. G. działającemu przez matkę M. G. (2)

o:

obniżenie alimentów

I. obniża z dniem 4.12.2019r. alimenty powoda M. G. (1) względem mał. pozwanego J. G. z kwoty po 800 złotych miesięcznie, ustalonej ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu w dniu 11.04.2018r. w sprawie III RC 986/17, do kwoty po 700 /siedemset/ złotych miesięcznie, płatnej do rąk matki mał. M. G. (2) do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. znosi między stronami koszty procesu.

Sygn. akt III RC 984/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 6 grudnia 2018r. powód M. G. (1) wniósł o obniżenie jego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego J. G. z kwoty po 800 zł miesięcznie do kwoty po 450 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu wskazał m.in., że doszło do istotnej zmiany możliwości zarobkowych powoda, który z uwagi na stan zdrowia musiał zrezygnować z dobrze płatnej pracy za granicą i wrócić do Polski, gdzie jego zarobki wynoszą (...) zł netto miesięcznie, tj. 1/3 tego, co zarabiał za granicą.

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 stycznia 2019 r. M. G. (2) działając w imieniu mał. J. G. wniosła o oddalenie powództwa w całości wskazując m.in., że realne możliwości zarobkowe powoda nie uległy zmniejszeniu. Nie zmieniły się również możliwości zarobkowe matki małoletniego oraz koszty utrzymania mał. J..

Do ugody powód proponował obniżenie alimentów do kwoty po 650 zł miesięcznie, zaś matka małoletniego pozwanego wyrażała zgodę na obniżenie alimentów do kwoty po 750 zł miesięcznie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje

Małoletni J. G., ur. (...) pochodzi ze związku małżeńskiego M. G. (1) i M. G. (2).

/okoliczność bezsporna/

Wysokość alimentów od M. G. (1) na rzecz mał. J. G. po raz ostatni została ustalona ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Toruniu dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie III RC 986/17 na kwotę po 800 zł miesięcznie.

/dowód: ugoda z dn. 11.04.2018 r. k. 866 akt III RC 986/17 SR w Toruniu/

Małoletni J. G. miał wówczas (...) lat i był uczniem klasy (...) szkoły podstawowej. Leczył się ortodontycznie. Miesięczny koszt utrzymania małego jego matka oceniała na ok. 1.900 zł miesięcznie. Alimenty na rzecz małego wypłacane były z Funduszu Alimentacyjnego.

Matka małego, M. G. (2), od maja 2017 r. była zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Otrzymywała świadczenie(...) na rzecz syna oraz zasiłek rodzinny w kwocie 120 zł miesięcznie. Na utrzymaniu oprócz małego miała pełnoletnią córkę.

M. G. (1) pracował wówczas w Holandii a jego zarobki wynosiły (...) euro miesięcznie, tj. ok. (...) zł netto miesięcznie. Pracował przez 6-7 miesięcy w roku a resztę czasu spędzał w Polsce podejmując prace polowe u ogrodników. Pozostawał w związku małżeńskim z A. G. (1). Z tego związku miał na utrzymaniu małego córkę.

/dowód: akta III RC 986/17 SR w Toruniu

przesłuchanie M. G. (1) k. 147v.-148v./

W dniu 21 marca 2018 r. M. G. (1) złożył w tut. Sądzie pozew o ustalenie wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego względem córki A. G. (2) ustalonego w kwocie po 550 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2018 r. powództwo zostało oddalone. Wyrok uprawomocnił się 4 stycznia 2019 r.

/dowód: akta III RC 228/18 SR w Toruniu/

M. G. (1) do 15 czerwca 2018 r. pracował w Holandii. Po powzięciu informacji o zwolnieniu się etatu w szkole podstawowej niedaleko jego miejsca zamieszka, podjął decyzję o powrocie do Polski.

Od dnia 1 września 2018 r. jest zatrudniony jako woźny, palacz CO w Szkole Podstawowej w W. z wynagrodzeniem (...) zł netto miesięcznie. Z uwagi na zajęcie komornicze do wypłaty otrzymuje ok. (...) zł.

Z powodu bólu pleców oraz bóli migrenowych od 2012 r. pozostaje pod opieką neurologa. Nie ma stwierdzonej niezdolności do pracy.

Zażywa leki, których koszt to ok. 48 zł. Przyjmuje je z przerwami przez 2-3 miesiące.

Nadal pozostaje w związku małżeńskim. Mieszka wraz z żoną i córką w domu, który był własnością jego rodziców a od 2018 r. stanowi własność jego córki. Koszt utrzymania domu wynosi ok. 300 zł miesięcznie.

Żona powoda nie pracuje, zajmuje się córką. Jest zarejestrowana jako bezrobotna. Córka powoda ma obecnie(...) lat i jest uczennicą (...) klasy szkoły podstawowej. Powód otrzymuje świadczenie (...) na rzecz córki oraz zasiłki z (...).

Rodzice oraz teściowie powoda wspierają go finansowo.

M. G. (1) ma ok. 8.000 zł alimentów zaległych oraz ok. 46.000 zł zaległości względem Funduszu Alimentacyjnego.

/dowód: zaświadczenie o zarobkach k. 10, 83

umowa o pracę k. 11

informacja o wysokości wynagrodzenia k. 12

faktury i rachunki k. 13-22, 84, 86-91

zaświadczenie lekarskie k. 17

zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 36-38, 80-82

potwierdzenie przelewu k. 85

dokumentacja medyczna k. 99-107

przesłuchanie M. G. (1) k. 147v.-148 v.

wyciąg z konta k. 151-165

PIT M. G. (1) za rok 2018 k. 166-176/

Małoletni J. G. ma obecnie 14 lat i nadal jest uczniem szkoły podstawowej. Je obiady w szkole, których koszt to 80 zł miesięcznie.

Należy do (...) trenując kolarstwo. Klub zapewnia mu rower, konieczny jest jednak zakup odzieży i obuwia sportowego.

W związku z uprawianiem sportu jego matka opłaca mu polisę ubezpieczeniową, której składka wynosi 175 zł rocznie.

Małoletni nadal pozostaje pod stałą opieką ortodontyczną. Koszt leczenia wyniósł do tej pory 15.200 zł.

W dniu 22 maja 2019 r. uległ wypadkowi rowerowemu w wyniku którego stracił 4 zęby. W związku z tym konieczne będzie dokonanie szeregu zabiegów i wszczęcie implantów, których łączny koszt wyniesie ok. 24.600 zł.

Małoletni leczy się u dermatologa z powodu łojotokowego zapalenia skóry oraz trądziku. Koszt lekarstw to 150 zł a koszt wizyty lekarskiej to 130 zł.

Matka małoletniego, M. G. (2) pracuje obecnie jako konsultantka kosmetyczna z wynagrodzeniem ok. (...) zł miesięcznie.

Mieszka wraz z synem i córką w mieszkaniu stanowiącym jej własność. Opłaty za mieszkanie obejmują: czynsz 580 zł, prąd 120-130 zł, telewizja 90 zł. Dodatkowo M. G. (2) opłaca abonamenty telefoniczne dla 3 osób za kwotę 120 zł miesięcznie.

W okresie od kwietnia 2018 r. do września 2018 r. matka małoletniego otrzymała z instytucji holenderskiej kwotę 15.000 zł tytułem zaległych alimentów, pobraną z wynagrodzenia powoda jakie uzyskiwał on w Holandii.

/dowód: zaświadczenie (...) k. 39

polisa ubezpieczeniowa k. 40-41

faktury i rachunki k. 44-49, 51-53, 76-78, 143-144

zaświadczenie lekarskie k. 50, 139-141

decyzja Prezydenta Miasta T. k. 60-61

świadczenie szkolne k. 79

dokumentacja medyczna k. 137-139, 145

przesłuchanie M. G. (2) k. 148v.-149v./

Sąd zważył, co następuje

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach sprawy III RC 986/17, III RC 228/18 Sądu Rejonowego w Toruniu, a także na podstawie przesłuchania powoda M. G. (1) i matki małoletniego pozwanego M. G. (2).

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Były one opatrzone odpowiednimi podpisami i pieczęciami. W szczególności jednak żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

W ocenie Sądu zeznania złożone przez powoda i matkę małoletniego pozwanego należało również, co do zasady, uznać za wiarygodne. Potwierdziły je dowody z dokumentów złożonych do akt sprawy. Przedstawiane przez strony fakty nacechowane jednak były subiektywną oceną poszczególnych okoliczności. Strony starały się bowiem w sposób jak najbardziej korzystny dla siebie przedstawić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, tzn. swoje możliwości zarobkowe i majątkowe oraz koszty utrzymania.

Przedmiotowe powództwo o obniżenie alimentów posiada podstawę prawną w art. 138 kro.

W świetle art. 138 kro podstawą zmiany zakresu świadczeń alimentacyjnych jest zmiana stosunków. Zmianie może ulec zakres potrzeb uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego, tym samym zmianie może ulegać wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kro, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu [por.: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1954 r., I CO 41/54].

Obniżenie alimentów następuje wówczas, gdy zmniejszeniu uległy potrzeby uprawnionego albo obniżyły się możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

W myśl § 1 art. 135 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy bowiem od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie natomiast z art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego.

Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokojone, wyznacza treść art. 96 kro, według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Rodzice, w zależności od swych możliwości, są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Ma to wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego są brane pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być zatem oceniane w pierwszej kolejności na podstawie wieku, miejsca pobytu dziecka, jego środowiska oraz całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku, a następnie – w świetle możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania.

W ocenie Sądu Rejonowego, od chwili ostatniego ustalenia wysokości alimentów doszło do istotnej zmiany stosunków o której mowa w art. 138 kro.

Oczywistym jest, że zakres obowiązku alimentacyjnego i możliwości zarobkowe powoda, jako osoby zobowiązanej nie wynikają z faktycznie osiągniętych zarobków i dochodów, lecz nie można również kompletnie oderwać się od ich wysokości. Niewątpliwie z racji powrotu do Polski i zaprzestania uzyskiwania wynagrodzenia w walucie obcej, obniżeniu uległy dochody uzyskiwane przez powoda. Mimo tego zdaniem Sądu powód w dalszym ciągu ma możliwości zarobkowe do alimentowania małoletniego pozwanego, aczkolwiek nieco niższe niż uprzednio. Jest też oczywistym, że będąc ojcem trójki dzieci powód musi podejmować wszelkie starania celem uzyskania jak najlepszych warunków pracy i płacy.

W toku procesu powód powoływał się na swój stan zdrowia jako czynnik uniemożliwiający podjęcie niektórych form zatrudnienia. Z dokumentacji medycznej złożonej do sprawy wynika jednak, że powód z powodu bóli migrenowych leczy się od 2012 r., więc schorzenie to istniało już w momencie zawierania ugody w kwietniu 2018 r. Nadto brak jest podstaw do stwierdzenia, że czyni go ono niezdolnym do pracy chociażby częściowo. Powód nigdy nie czynił jakichkolwiek starań o uzyskanie stwierdzenia niezdolności do pracy.

Zdaniem Sądu postępowanie dowodowe nie wykazało, żeby zmniejszyły się w zasadniczy sposób usprawiedliwione potrzeby małoletniego pozwanego, zwłaszcza, że po wypadku z maja 2019 r. małoletni będzie wymagał kosztownego leczenia dentystrycznego oraz ortodontycznego.

Obniżając wysokość alimentów Sąd miał też na uwadze, że zarówno powód jak i matka małoletniego pozwanego nie wykorzystują w pełni swoich możliwości zarobkowych i powinni dołożyć ze swojej strony wszelkich starań, aby znaleźć lepiej płatną pracę i w pełni je wykorzystać.

Po przeanalizowaniu sytuacji powoda Sąd uznał, że w granicach jego możliwości zarobkowych jest płacenie alimentów na małoletniego pozwanego w kwocie po 700 zł miesięcznie.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 138 kro orzeczono jak w punkcie I sentencji, oddalając w pozostałej części powództwo jako niezasadne.

W punkcie III sentencji wyroku, na podstawie art. 100 kpc biorąc pod uwagę ogólny wynik sprawy, Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego.